ראיון קבלה

עם צאת "צורת עתיד"

חלמתי שהעורכת שלי מראיינת אותי, למרות שאני לא רוצה להתראיין. ואני מסביר לה שאני מוכן לפרסם רק חלומות, ומתנגד לז'אנר של ראיון. אז היא מציעה לראיין אותי בחלום, ואומרת שנקבע להיום בלילה. ואני מתכונן כל היום לראיון, מתלבש יפה, נכנס מתחת לשמיכה, אומר שמע ישראל, עוצם את העיניים, פותח את המחשב, והיא שולחת לי שאלות ואני עונה:

נתחיל, אולי, משם הספר - "צורת עתיד". מה הביא אותך לעיסוק הזה בעתיד ובטכנולוגיה? לכאורה, זוהי מגמה הפוכה לחלוטין לזו של העולם החרדי. האם זוהי תגובת-נגד, או, מוטב לומר, דרך התמודדות עמו?

זה אולי ישמע מוזר לאוזן מודרנית, אבל "העתיד" הוא המצאה יהודית. וזו ההמצאה היהודית החשובה ביותר, הרבה יותר מהמונותאיזם, שבעצם יצרה את היהדות מתוך דת משה. בניגוד לכמה סקירות מוטות הווה, המאה השישית לפני הספירה היתה בבירור המאה החשובה ביותר בהיסטוריה האנושית. תוך כמה עשרות שנים במאה השישית, ללא כל הסבר מניח את הדעת, אנחנו רואים בום רעיוני כלל עולמי בכל התרבויות הגדולות, סין (קונפוציוס, לאו דזה), הודו (בודהא, ג'יניזם), פרס (זרתוסטרא), יהודה (התחלת התנ"ך), ועד יוון (תאלס ותחילת הפילוסופיה היוונית). זו

תופעה לא מוסברת בידי התפיסות הנוכחיות של השפעה תרבותית, מכיוון שברור שלא הועברו טקסטים או אידיאולוגיות בין התרבויות הללו במהירות הזאת, אלא היתה העברה של הרעיון הווירואלי ביותר בעולם עד אז, תפיסה חדשה שעוברת אפילו בשיחה. והמקור של הרעיון הזה הוא בתחילת המאה השביעית, באדם החשוב ביותר שחי מעולם, כי הוא מחולל הבום המחשבתי הגלובאלי הראשון, שהיה לפיכך החשוב בתולדות התרבות, וקבע את כל האידיאולוגיות המרכזיות באירו-אסיה עד ימינו אנו, והוא איש ספרות יהודי בשם ישעיהו. למהפכה האברהמית המונותיאיסטית ולמהפכת התורה של משה היתה אפס השפעה על התרבות העולמית, מלבד בממלכה נידחת, במשך מאות רבות. הרעיון הווירואלי שהוליד שתי רפורמות דתיות ביהודה תוך עשרות שנים, ומשם התפשט בין היתר בגלל ההגליות לשולי האימפריות של האליטות של יהודה וישראל, הוא תפיסת העולם הכוללת, המופשטת והאידיאולוגית, שנולדה בנבואות ישעיהו, שיש לה מימד חדש לחלוטין - המימד המשיחי. מבחינה ספרותית, היא התבטאה לראשונה בז'אנר שישעיהו פיתח לידי בשלות, שמהותו היא מתיחת הזמן שיצרה תפיסת העתיד החדשה שלו - הנבואה הארוכה. היא נולדה מתוך התמודדות עם קטסטרופה היסטורית גדולה - הרס ישראל ויהודה בידי אשור. ישעיהו פיתח את עולם העתיד והאוטופיה והאסכטולוגיה בתפיסת הזמן היהודית, שממנה היא הגיעה לתפיסת הזמן האנושית. הרעיון המשיחי הוא רעיון רב עוצמה, שבכל הופעה היסטורית שלו גרם לפיצוץ, וזה שהמונותאיזם הופץ בעולם (והפך לסמל של היהדות) זה אך ורק בזכות הרעיון המשיחי, שהיה הנשא שלו, באמצעות הנצרות, שלא במקרה נתפסת במיוחד לספר ישעיהו. הרעיון המשיחי הוא זה שעליו רכבו שוב ושוב תפיסות יהודיות לתוך התרבות הגלובאלית, הוא החמור של היהדות, והוא רעיון שמתפרץ בזמני משבר לקראת חורבן. לקראת חורבן בית שני היתה הנצרות. לקראת חורבן יהדות ספרד הרעיון המשיחי הקבלי בצורות של תיקון, גילוי סוד, העלאת ניצוצות, השפיע על הרנסאנס וגילוי אמריקה והקפיטליזם, כולן תפיסות עתיד. זה שישראל היא אומת סטארט-אפ וחלום נובע מתוך הרעיון המשיחי, ההימור והאמונה לגבי העתיד. ההבדל בין המרקסיזם למקבילותיו בפילוסופיה הגרמנית הוא המימד המשיחי האותנטי, וכך גם הנאציזם לעומת תנועות טוטאליטריות אחרות, ומכאן העוינות שלהם לדת ובמיוחד ליהדות, כמתחרה, וכיום המשיחיות הטכנולוגית. הגורם לכך שגוגל ופייסבוק

נוסדו בידי יהודים זה ההימור הזה כלפי העתיד, והמימד המשיחי שבפעולתן. התנועות של המאה השישית הן כולן תנועות כאלה, של סטארט-אפים רעיוניים שייסד אדם ספציפי, שבא עם תפיסת עולם גלובאלית, עם מימד אינטלקטואלי משיחי, ולכן אנחנו יודעים מי איש הספר הספציפי שיסד אותן, עניין כמעט תקדימי. לפני כן המבט הדומיננטי היה של עבר, זכר ליציאת מצרים, או הווה הומאוסטאזי, איש תחת גפנו ותחת תאנתו. כל הרעיון של אדם שמחבר ספר עם בשורה חדשה לעולם, שהוא חתום עליה, שזה הבסיס של הספרות, תלוי בלגיטימיות הרעיונית של מימד העתיד. ישעיהו תיאר פנטסיה מפורטת לגבי העתיד, והפך את המיתוס לא למשהו שעוסק בעבר, או בסדר שמאחורי ההווה, אלא בעתיד. זו היתה בעצם המצאת היהדות, בניגוד לישראליות, שאולי היתה ממלכה חזקה יותר צבאית אבל לא נתנה כלום לעולם, די בדומה להיום.

נראה כי כיום המשיחיות משחקת דווקא תפקיד שלילי ביותר ביצירת קונפליקטים בין-דתיים מדממים - הן אצלנו והן ברמה הגלובאלית. כיצד אתה מבין זאת? אגב, מטבע הפורמט עדיף שתקצר בתשובות.

הקונפליקט היום בעולם הוא לא בין דתי (או כלכלי, או לאומי), אלא בין סנטימנט דתי חם לסנטימנט דתי קר, כלומר בין חסידים למתנגדים. למשל המזרח התיכון לא מסתדר יותר בקונפליקט בין יהודים למוסלמים, אלא בין שיעים לסונים, וחילונים הם בסה"כ אנשים בעלי סנטימנט דתי קפוא, מתנגדים קיצוניים. וכל המערכות הישנות בעולם עוברות תהליך של הסדרה לפי ההגיון החדש, כמו למשל החלוקה המפלגתית, אין יותר ימין ושמאל קלאסיים, אלא הימין תפס את הצד החסידי, החם, ללא קשר לעמדותיו המסורתיות, והשמאל תפס את הצד המתנגדי, הקר, ללא קשר לעמדותיו המסורתיות. הנצרות הפרוטסטנטית, שפעם היתה הקצה של המתנגדים, עוברת היום באמצעות הכנסיה האוונגליסטית תהליך של חימום מואץ, עם סנטימנט דתי חם, ובארה"ב הרפובליקאים שפעם היו מתנגדים בהרבה תחומים הופכים לחסידים, והדמוקרטים למתנגדים, אנשים שהדימוי העצמי שלהם הוא חשיבה קרה וביקורתית ונרתעים מהחשיבה החמה של הצד השני, בדיוק כמו שמתנגד מסתכל על חסידים שוטים רוקדים, מעקם את האף והופך את דף הגמרא שלו. לכן בישראל הצד החם, המסורתי, הלך לימין, והצד הקר החילוני הלך לשמאל. המתנגדים מתפחלצים כשהם רואים את מודל המנהיגות הכריזמטי, האדמו"רי, של החסידים, כמו נצראללה וטרומפ, כי המנהיגים שלהם הם האנשים הכי מיושבים ומחושבים בדעתם, זקני הדור כאלה, ואם הם היו יכולים היו בוחרים לראשם מחשב רציונאלי שתמיד יעשה את הדבר הנכון, ולא איזה משוגע עם שטריימל. כל עוד היתה רשת המחשבים האישיים, היה סחף מאוד גדול לצד הקר, כי המחשב מטבעו הוא הגיון קר, צורה קרה שממשטרת תוכן, מה שנקרא תכנות. ורק עכשיו עם הרשתות החברתיות יש סחף הופכי לצד החם, כי האדם שוב הפך לחזק מהמחשב, התוכן בידיו, ויחסי הכוחות השתנו. יש התחממות גלובאלית. בספרות הצד הקר הוא הצד הריאליסטי, והצד החם הוא הצד הפנטסטי. חלום זו חשיבה שנמצאת בנקודת הרתיחה שלה, חשיבה רשתית ואנטי היררכית. למעשה, אם נעשה זום-אין נראה שעצם הקמת הרשת היתה דווקא תהליך של התחממות, ואז באו שני יהודים רציניים ויצרו בה היררכיה, שמוכרת כמנוע חיפוש גוגל, וקררו אותה, ואז בא יהודי נוסף פרחח ובנה בה רשת חברתית שאין בה היררכיה, שהלכה והתחממה. ויכול גם לבוא יהודי רביעי ולבנות היררכיה ברשת החברתית, ואז שוב תהיה התקררות. מה שצריך זה מין תוסף מעל הרשת החברתית, שמדרג את האנשים בה, ולפי זה מראה את התוכן, כי לא יתכן שתוכן של חכם שווה לתוכן של טיפש, כמו היום, אלא חכמתו של אדם תימדד לפי חכמתו של מי שמשתף ואוהב את התוכן שהוא יוצר, ותוכן חכם יקודם. ככה גם עובד מנגנון הלמידה של נוירונים במוח (כלל הב). וההיררכיה הזאת היא שלב חשוב מאוד בהפיכת הרשת למוח. מבחינה קונספטואלית צריך שכבה מעל לרשת החברתית, וזה כנראה יצטרך לקרות בדפדפן או באפליקציה. והמקום שדבר כזה צריך להתחיל בו, כמו שני הרה-ארגון הקודמים, מנוע החיפוש והרשת החברתית, הוא באקדמיה, כי שם ראש ההיררכיה. דירוג היוקרה וההיררכיה צריך להתחיל מדירוג המוניטין של חוקרים. מרגע שבניאדם הפכו ליוצרי ומפיצי תוכן, אין הבדל יותר בין משתמשים לאתרים, ואת האלגוריתם של גוגל לדירוג של אתרים צריך להפעיל על בניאדם. ואז החשיבה המתנגדית תתחזק בחזרה, וחוזר חלילה.

אני מזכירה כי יש צורך לקצר בתשובות. אשמח אם תרחיב, מעט, כיצד זה מתבטא בעיניך בקונפליקט בישראל.

החלוקה הזאת של חסד ונגד היא גם התשתית להבנת המערכת הישראלית. יהדות המזרח זה קונספט מגוחך לחלוטין. כמו יהדות המערב. ספרד זה מזרח? מרוקו זה מזרח? הרי זה סוף מערב. הרעיון הנכון הוא יהדות הצפון ויהדות הדרום. אז למה קוראים לזה מזרחים ומערביים? כי אלה מימין ואלה משמאל. אבל כל זה מבוסס על טעות אדירה באוריינטציה של העולם מלכתחילה, הם לא יודעים אפילו איך להחזיק את המפה. האדם המקראי עומד עם הפנים למזרח, שנקרא קדם, והאחורה שלו זה המערב, ולכן קוראים לים התיכון הים האחרון, ימין זה דרום, תימנה, ושמאל זה צפון. וזה מסביר את כל המפה הפוליטית בישראל.

הרעיון שהצפון למעלה זה מהסטרא אחרא, שהמתנגדים למעלה, והחסידים למטה. לכן אם היהודים היו מסתכלים באמת קדימה הם היו מגיעים לסין וליפן, אבל היהודים בארץ לא מסוגלים לראות מעבר לערבים. זה שאין מספיק יהודים בסין וביפן זו הטעות הגדולה של היהדות במאה האחרונה. שם היה צריך להתנחל. היפנים והסינים והקוריאנים לא שונאים אותנו. הם לא יודעים מה זה אנטישמיות, הם אפילו אוהבים יהודים. וזה מראה שהתרבות היהודית בוגדת בייעודה, וזה שישנאו אותנו בכל העולם. זה מראה שאין לנו אימפקט שם. המטרה של עם ישראל זה להיות כמו יוסף שכל האחים שלו שונאים אותו בגלל החלומות המטורפים שלו. אבל דווקא החלומות הללו מצילים אותם בסופו של דבר. זה כל הסיפור. מי שלא רוצים להטביל את הבגד שלו בדם - סימן שהוא לא לובש את כתונת הפסים. מיליון יהודים ביפן ומיליון יהודים בסין - זו צריכה להיות המטרה של היהדות במאה הבאה. ואז תהיה פריחה תרבותית של תרבות יהודית-מזרחית אמיתית. היהודים עם היפנים יוכלו לעשות את השואה החדשה, השואה היפנית, שואת מוח שיכולה לשנות לחלוטין את הנוירולוגיה האנושית, ולשים סוף לפעולה הדכאנית של הקריאה והכתיבה. זה יהיה הסוף של עולם השפה, העולם הבין-אישי, לטובת עולם הלמידה, עולם מוחי. ואז בעזרת השם יהיה גם הסוף של הזוגיות ונגיע למצב של זיווג מתמיד. באמת שנמאס ממערכות יחסים, והגיע הזמן למערכות למידה.

כתבת פה על חשיבותו של עולם החלום. אם נחזור לספר, כיצד אתה רואה את הקשר בין העיסוק בחלומות לעיסוק בעתיד הטכנולוגי? אני חוזרת על הצורך בתמצות.

בחלום אין כמעט פעילות בקורפוס קלוסום, שמחבר בין המוח הימני לשמאלי, ולכן אם אתה מבין מה מישהו אומר אתה לא מזהה אותו, ולהפך. כלומר בחלום המוח עובד כזיווג של שני מוחות נפרדים, לא כחיבור שלהם, והנפש מתפצלת לשניים והחלום הוא המין בין המוחות. לכן החלום הוא דוגמא ראשונית לאיך יראה חיבור בין מוחות. אנשים מדמיינים את זה כאיזה דיאלוג מהיר במיוחד, אבל זה יהיה הרבה יותר דומה למין, וכל חלקי המוח יהיו מעורבים בזה, גם דימויים, גם רצונות, הנאות, פחדים, כמו בחלום. המושג של חדירה למוח יהפוך לחדירה המינית, וזו תהיה המהפכה הפוסט-מינית, של זיווג רוחא ברוחא, במקום הבשר. רעיונות כמו הצמחונות הם רק מבוא לעלייה לעולם נעלה אפילו יותר, עולם הדומם. הכחדת הבשר לגמרי, ותיקון החטא הקדמון, שזה הקץ מצד השמאל, קץ כל בשר. את החיבור בין גופים במעשה המיני יחליף מעשה מיני עמוק הרבה יותר, של חיבור מוחות, וצורתו חלום משותף, והעונג המיני הגופני כיום יחוויר לעומת העונג המיני החלומי הישיר שבתוך המוח, העור יוחלף באור, כמו שכתוב בספרים הקדושים. לכן צריך להחליף את מטאפורת העל. לצאת מעולם השפה והדיאלוג, שהאקדמיה תקועה בו, ולהתקדם לעולם הלמידה, כמו בישיבה. לעבור מעידן התקשורת לעידן הנוירולוגי. ביקשת לקצר. הנושא הורחב בכתב היד השלישי שהועבר אליכם.

אני, ואחרים, דווקא קוראים בחלומות שבספר עיסוק נרחב בשפה. בשפה טכנולוגית מול שפה אנושית, למשל. מהי תפיסתך את תפקיד השפה במעשה הכתיבה?

השפה זה פאסה. זה הקידוד, כשמה שבאמת חשוב זה החישוב. זה כמו מישהו שיחשוב שמה זה חשמל, זה זרם אלקטרונים, ולפי זה יבין את המחשב ואת האינטרנט, זה כל מיני זרמים כאלה. זה הרמה. חושבים שהמחשבה זה זרם מידע, שהזרע זה זרם מידע, שמין זה העברת מידע גנטי, שאהבה זה קשר, שזוגיות זה תקשורת, שפוליטיקה זה תקשורת, ויש אפילו טפשים שחושבים שהעיתון זה תקשורת. איך אומרים החילונים, אתה יודע מה הדבר הכי חשוב במין? זה תקשורת. זה חלק מהתפיסה שהיתה נכונה למאה העשרים שהשפה היא בבסיס כל הדברים, שהעולם עשוי משפה, אבל במאה העשרים ואחת היה שינוי בעולמות העליונים, והעולם עשוי מלמידה. למידה יצירתית, לא כמו ממורה בבית ספר, אלא כמו תלמיד

בישיבה, למידה מספר. לכן הטעות הבסיסית של הקורא היא שהוא קורא, שהוא בכלל קורא את הספר, במקום לקרוא הוא צריך ללמוד, ולהיות לומד. עדיף שילמד חלום אחד ולא יקרא מאה חלומות. העולם של השפה מת, ועידן הלמידה הוא העידן שאחרי עידן המידע. תוך עשרים שנה אני מקווה האינטרנט יהרוס את המוח האנושי ככה שהוא לא יהיה מסוגל בכלל לקרוא רומן, אלא רק ללמוד. טקסט קצר. כמו סוגיה. זה טקסט שמתנגד לקריאה, והוא מכריח אותך לחשוב. אחרת לא תבין כלום, והמוח שלך יטוגן. אני חשבתי שצריך לשים קללה בפתח הספר על מי שיקרא אותו. כל מי שקרא את הספר לא הבין כלום, ראיתי את הביקורות. חילונים חושבים שהפער בינם לבין דתיים - יהודים וערבים כאחד - הוא פער השפה. אין שום פער שפה. יש פער למידה. תפסיקו לקרוא. זה לא טלוויזיה, זה לא צפייה ישירה באיזה רצף, לא הכול אמור להיות לעוס ומעוכל ומוקא בחזרה כדי שתוכלו לבלוע אותו ולשכוח (וכמובן מתוק ושמנוני לזרא). צאו מהפילוסופיה של הלשון. תפתחו שיניים. מה, קוגל זה הקשרים? שטריימל זה השערות? ברור שלא. זה חיבור של הראש לזנבות. זה האובייקט הכי עמוק ומופלא בעולם כולו. פסגת הדת היהודית. ספירת הכתר. ומי שחושב שהשטריימל זה השערות חושב גם שהאינטרנט זה הקשרים. זה לא, כמו שהמוח זה לא הקשרים, זו לא הרמה הנכונה להבין אותו. אלא כמערכת למידה, שיש בתוכה, כמו בכל מערכת למידה תפקודית שאנחנו מכירים, מהאבולוציה דרך הכלכלה ועד לתרבות, שני סוגים של סוכנים: גברים ונשים. זה מה שהבין הזוהר. שהכול ארוטיקה. שהעולם הוא זיווג בין הצד הפולינומיאלי לצד הלא פולינומיאלי. זה כמו שפיצחו את הגנום כשפה, אבל אז הבינו שלא הבינו כלום, שצריך לפצח אותו לא כשפה, אלא כלמידה. הביולוגיה לאט לאט תגיע לניסוח הזה, עוד לא הגיעה עד לשם. גם המחשב זה כבר לא מכונת שפה, זה מכונת הכְוונה. והעם היהודי הוא לא עם הספר, תצאו מזה, הוא עם הלמידה. הטעות הכי גדולה שעשתה הציונות היא החייאת הלשון העברית, מה שהפך את התרבות והספרות שלה לנידחת. לפרובינציאלית. החייאת הלשון העברית היתה משתלמת רק אם היתה נכתבת פה ספרות דתית, וזה לא קרה. אי אפשר להוציא פה ספרות דתית. למרות שהפסגה של הספרות החילונית היא תמיד דתית, לפחות בשאיפה לגבול, כמו הפרק האחרון בספר האחרון של מפקד משמר הגבול. שזו היתה איזו פסגה שאליה הגיעה הספרות החילונית כשדחקו אותה לקיר, מול המוות, ומאז לא חזרה אליה, ולא ידעה מה לעשות איתה, אם לקפוץ למטה לתהום, ונשארה תקועה, כשמה שהיה צריך לעשות זה לבנות מדרגות אל השמיים. הסיפור עם העברית היה משתלם רק אם היתה נוצרת פה תנועה ספרותית דתית, נגיד כמו ספרות המקרא (שהיום אף מו"ל, לא חילוני ולא דתי, לא היה מוציא אותה). לכן צריך ליצור צורות חדשות לספרות, של למידה במקום קריאה, כדי שהשואה הנוירולוגית שגורם המחשב לא תהפוך לשואה תרבותית, וכדי שהמיניות הנוירולוגית לא תהפוך לגילוי עריות, אלא יהיה לה מימד אירוטי, של כיסוי ותורת סוד. אנשים לא מבינים עד כמה השואה היתה תוצאה של תפיסת שפה שרווחה במחצית הראשונה של המאה ה-20. הרי היטלר מעולם לא נתן את ההוראה. תמיד אמרו שצריך לרצוח את היהודים. הנאציזם הוא התרגום הישיר של עולם פנטזיה, חלומי לגמרי, מהשפה למציאות, ההיסחפות הזאת אחרי השפה ללא גבולות. לכן הם גם לא מבינים שהסכנה לשואה של המאה ה-21 לא באה מהשפה, אלא מהלמידה. מלמידה ללא גבולות. ולכן חשובה מאוד הצורה הספרותית של הלמידה.

אך אם הריכוז האנושי לא יאפשר עוד קריאה בספר - כיצד הוא יאפשר למידה?

זה לא נכון שלימוד מצריך יותר ריכוז מקריאה, אלא התכוונות אחרת, ריכוז אחר וגם חוסר ריכוז אחר. בקריאה הסחת הדעת והחשיבה האסוציאטיבית היא האויבת של הקורא. היא מוציאה אותו מהקו שהוא כל כך אוהב. אבל בלמידה דווקא האסוציאציה היא הפתח מהתלם של הקו אל הרשת, אל היצירתיות. והריכוז בקריאה, ההתקדמות בטקסט במהירות וביעילות, היא האויבת של הלמידה, זה הקורא שלא מבין כלום, הטקסט נכנס לו לאוזן אחת ויוצא מהשנייה, זה קו הייצור התעשייתי, אחרי המהפכה התעשייתית של המוח, שיצרה את בית החרושת של הרומן, אותה צורה דכאנית שמזוהה עכשיו עם ספרות, שבה בעלי ההון, הכותבים, מדכאים את הפועלים, הקוראים. ממשטרים אותם. כתיבה שוטפת היא שטיפת מוח. רומן זה טלוויזיה במילים, וטלוויזיה זו צורה חילונית נתעבת, נוצרית במקורה, כנסייה של צלמים-צלילים, שצריך לזרוק מהחלון, ובפרט מחלון המחשב. וידיאו באינטרנט זה הסטרא אחרא. האויב של עולם החלום. כל צורה פשטנית, רציפה ולינארית מדי היא מסוכנת. פסים, רכבות, אנחנו יודעים לאן זה מוביל.

אם אני מבינה נכון, אתה למעשה מדבר על צורה ספרותית שמנבאת תהליכים טכנולוגיים, ואולי אף מנבאת את העתיד?

הספרות לא מנבאת תהליכים. היא גורמת להם. זו הסיבה שהיא קודמת להם. הספרות היא הכוח המרכזי בהיסטוריה. אלה דברים שעוברים להיסטוריונים הרבה מעל לראש. הם לא תופסים כמה ויראליים הם רעיונות, ועד כמה התרבות האנושית היא מוח. רומא, לדוגמא, הפכה לאימפריה בזכות פיתוח ז'אנר הספרות המשפטית בתקופת המשנה. כל הסיפור של עורכי דין ואלופים במילואים - זה מורשת רומאית. המבנה

המשפטי הצליח ליצור צבא חסר תקדים, כי צבא בנוי על פקודות והיררכיה וכוח ארגוני. כמו הוורמאכט. לכן מה שהיהודים צריכים לעשות זה להתחבר לתרבות מסודרת מהסוג הזה, אבל אחת שעוד לא רצחה אותם, כמו יפן. יפן זה הגרמניה החדשה. הגרמניה של העתיד. היפנים יהפכו את היצירתיות היהודית לשיטתיות ויישמו דברים, ואילו הסינים כבר יעתיקו מהיפנים, וככה מיליון יהודים ביפן יהיו ראש העולם, או ליתר דיוק השטריימל של העולם, כי יפן היא הכי מזרחית ולכן היא ספירת הכתר. כאמור מזרח זה למעלה במפה.

אנא תקן אותי אם אני טועה - טענתך היא שאפשר להשפיע על מהלך ההיסטוריה באמצעות הספרות?

כן, התלמוד היה הנקמה של היהודים ברומאים על החורבן. התלמוד גרם לנפילת האימפריה הרומאית. הוא פירק את הז׳אנר של החוק לספרות ויכוחים, ופורר את הארגון והכוח לרסיסים, ויצר את ימי הביניים, כשהראשונים עמלו אלף שנה כדי לבנות מתוך החתיכות שלם חדש ושיטה כוללת, באמצעות הז׳אנר של הפרשנות, שהפך לז׳אנר הימי ביניימי. והאחרונים הביאו את העת החדשה באמצעות הז׳אנר של ההלכה, שיצר את המדינה המודרנית. זה ברמת החוק. ברמה הרעיונית הז׳אנר של פרקי אבות ואגדות המשנה יצר את הנצרות, אגדות התלמוד יצרו את האיסלאם, ואז הקבלה יצרה את המדע המודרני, בעצם יצירת מבנה שיטתי שפועל בבסיס העולם מרחוק ובנסתר במרחב ובזמן ובחומר, ושפועל פוטנציאלית, לא מיידית, ולא בנגלה. מה שנקרא כוחות, שדות, מטענים ואנרגיות. ספר הזוהר יצר את הרנסאנס עם אג׳נדת החייאת העתיק, וקבלת האר״י (שהחלה לפניו)

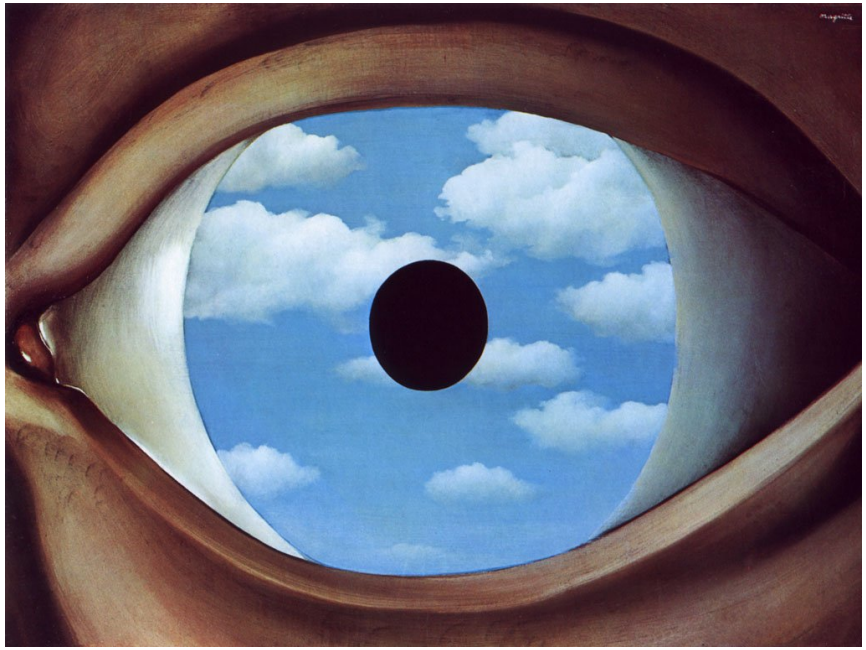

יצרה את המהפכה המדעית. כל הגיבורים של המהפכה המדעית, כמו קופרניקוס או ניוטון, היו מיסטיקנים, ולקבלה היתה השפעה עצומה עליהם. החסידות יצרה את הרומנטיקה, ובתוכה, מי שנמצא בשורשי הנאציזם זה נחמן מברסלב, עניין שניתן להראות בפרטות. ולכן צריך לתקן את מה שהוא עשה. הוא התחיל את המודרניזם בספרות, בסיפורי מעשיות, ויצר ז׳אנר חדש של ספרות פנטסיה. מרגע שהוא תורגם לגרמנית ב-1906, המפגש יצר מיידית ז׳אנר גרמני סיוטי חדש, והשואה היתה עניין של זמן. וכמובן שהכול באשמת יהודים כותבי גרמנית, שהם האשמים הישירים, ובמיוחד רשע מרושע אחד, יהודי כמובן, יורש גיהנום, שחטף את הברסלבער לסטרא אחרא, אדם נתעב שהדם של ששת המיליונים על הידיים שלו, בשם קפקא, שם רשעים ירקב. לכן חובה לתקן את ספרות הסיוט בספרות החלום. כלומר, המאבק החשוב ביותר בה בהיסטוריה הוא מאבק ז׳אנרי, וזה מעצם הגדרת ההיסטוריה כתקופת הכתב. ועכשיו שאנחנו בסוף תקופת ההיסטוריה, סוף תקופת הכתב, המאבק שלנו הוא לא רק של ז׳אנר, אלא של מדיום. ושתי התרבויות המובילות בעולם בשימור מסורת תרבותית הן התרבות היהודית והתרבות היפנית, וצריך לאחד כוחות, אולי גם עם השלישית, הסינית, כדי לעבור את השואה התרבותית שמחכה לנו במעבר ממדיום למדיום. כדי להבין בפני מה אנחנו עומדים צריך לשאול מה נשאר לנו מהתרבות של האדם הפרה-היסטורי. האדם שהיתה לו מסורת בעל פה שנמסרת בלילה, בניגוד לכתב שנקרא ונכתב ביום, ויוצר ספרות אוריינית, ולא ספרות עלטה.

אלו טענות מרחיקות לכת למדי - ודווקא לפיכך אני חשה שיש צורך לנסות לבחון ולעגן אותן בקרקע המציאות הארצית המוכרת לכולנו. כיצד יראה, לדוגמא, טיפול בסכסוך המקומי שלנו? מה, בפועל, אנו יכולים בעיניך לעשות?

הפתרון לסכסוך לא קשור לסכסוך. יש כאן חוסר הבנה עמוק של ההיסטוריה. הבעיה של הציונות היא שהז׳אנר שלה הוא הידיים, והיא חושבת שזו הדרך לפעול בעולם, גם הימין וגם השמאל הם ידיים, ולכן גם כשהיא אוחזת במקלדת היא חושבת שצריך לכתוב מה צריך לעשות, ולכן היא רואה הכול כבעיה אתית או פרקטית (שני צדדים של אותו דבר), מה עלי לעשות, ומכאן בכלל השאלה הזאת. החידוש של הקבלה היה שאלוהים לא פועל בעולם דרך הידיים, שזו בכלל לא הדרך בה פועלת ההיסטוריה, אלא דרך איבר המין - היסוד. זה לא שהוא פועל דרך הטוב והרע, יד ימין ושמאל, כלומר באלימות, אלא שהוא מזריע רעיונות -

לתוך הרחם של ההיסטוריה. זו פעולה אסתטית, חלומית, עתידנית - למה אני רשאי לקוות. אין שום דרך להשפיע על ההיסטוריה בהווה, בכוח, אלא רק על ההיסטוריה של העתיד. ושהחילונים ישאלו את עצמם האם החלום שלהם מלהיב מספיק. כי זה חלום של סבתות - שהכול יהיה טוב וכולם יהיו מאושרים, זו הדת הכי משעממת בעולם. אין בה טיפת חסידות. אם השמאל היה רוצה להצליח, הוא היה צריך להתנער מהדימוי העצמי הרציונאלי שלו, ולהכיר בעצמו כדת. ודת לא יכולה להיות דבר סטרילי, מתנגדי לגמרי, רפורמי 100%, אלא להיפך דת מוצלחת חייבת יסוד חזק מלוכלך, פגאני, מיסטי, לא רציונאלי, תת מודע, חלומי. החילון היה דת מוצלחת דווקא כי היא היתה דת שלא מודעת לעצמה, שעולם הסוד שלה סודי, אבל ברגע שאין סוד - הסיפור נגמר. דת היא הדבר הכי חזק שמניע אנשים לפעול כקבוצות, היא חלום מאורגן. הלאומיות היא בסך הכול דת מרודדת. ואם לשמאל היה עולם סוד, מאורגן, הוא היה יכול לעשות הכול. למשל להביא לסיום הכיבוש. הרי אם היתה לו דרך להניע אנשים, בצורה סודית, חלומית, הוא בקלות היה יכול להתפקד לכל המפלגות בהמוניו, כמו שעשה הימין, ולהזיז את כל המערכת הפוליטית קילומטרים שמאלה. לא שהוא היה בוחר שמאלני קיצוני כראש הימין, אלא שמתוך הימין הוא היה בוחר את הכי שמאל, וכולל את השמאל בימין. התוצאה של האימפוטנטיות הדתית של השמאל היא שהיום הדת מרודדת לימין, והחזון המשיחי שלה הוא קץ הימין, אבל כאדם דתי חשוב לי שיהיה גם קץ השמאל, כדי שיהיה הזיווג ביניהם, לכלול את השמאל בימין ואת הימין בשמאל, כמו שכתוב בספרים הקדושים, ומשני כיווני החלום יצא כיוון שלישי, הקץ השלישי, לא של הידיים, אלא של איבר המין.

אלו טענות מופשטות למדי. עדיין לא הובהר כיצד ז'אנר ספרותי מביא לטענתך לפתרון בעיותיה של המציאות הקונקרטית המדממת, שמאופיינת ברמה היומיומית במעשים - לא ספרותיים - כגון אונס ורצח?

האונס הוא רק ביטוי לזה שהיחסים בין גברים ונשים הולכים ומתאפיינים באלימות, וזה חלק מהמגמה של התקשורת המודרנית לשסות קבוצות אלה באלה, ילדים נגד הורים, ימין נגד שמאל, חילונים נגד דתיים, עניים נגד עשירים, ערבים נגד יהודים, זה מבנה העומק של המדיה, הקונפליקט, וזה בסופו של דבר בגלל טעות נרטיבית, ספרותית, הרי אם תשאל את אחד האנשים הללו איך לבנות סיפור הוא מיד יספר לך על הקונפליקט, שזה במרכז, אבל עניין יכול להיווצר בדרך אחרת לגמרי, לא באמצעות אי הוודאות והמתח של המאבק, אלא באמצעות הסוד, המתח לא בין שני צדדים אלא בין פנים לחוץ. וברגע שיש תרבות ששכחה את הסוד היא הופכת לתחרות מכות. תפקידו של הצדיק הוא להזריק סוד למציאות, ותפקידו של הרשע הוא להשטיח את המציאות באמצעות אלימות, להפוך את הסיפור לפשטני, לספר שיש בו אך ורק צד חיצוני, פייסבוק. ולכן צריך להלחם בזה באמצעות ספר פנימי, באמצעות כתיבה של זוהר חדש, רק הפוך, ספר של עלטה, וזו המשימה הגדולה של התרבות. לרדת מעולם הידיים והמכות לעולם היסוד, הזיווג, שזה עולם של פנים וחוץ. זה כמו שרומא התדרדרה לקרבות גלדיאטורים, ואז הנצרות הציעה אלטרנטיבה. ככה היהדות צריכה להוציא מתוכה נצרות חדשה, נצרות טכנולוגית. במצב הטכנולוגי הנוכחי, שכל הטכנולוגיה היא כלים, כלומר עניין של ידיים, ידו בכול ויד כל בו, מי שפורחים בכל התחומים הם המשסים, כי זה טבע המדיום, לכן מה שיהודי צריך לעשות זה לא להילחם במשסים במדיום הנוכחי, אלא לשנות את המדיום, והיו למשיסה שאסיך. נצרות טכנולוגית צריכה להחליף את עולם הידיים, שהוא גם עולם המצוות המעשיות וגם עולם הדין והסטירות בעולם הלחי והאהבה. ונצרות כזאת אפשר להצמיח מתוך הקבלה כמו שאת הנצרות הקודמת היה אפשר להצמיח מתוך הברית הישנה. וכאן צריך הרבה עבודה תיאולוגית-טכנולוגית. וגם צריך כמובן מישהו שיתנדב להיצלב. או אולי להפוך לאיקס. המתווה לדת חדשה כזאת צריך להיות טכנולוגיה שתהיה פנימית לאדם, כמו שהנצרות החליפה את המצוות החיצוניות במצוות הפנימיות, ואת הקזת הדם החיצונית של הבשר צריך להפוך להקזת דם פנימית. מטרור חיצוני לעבור לטרור פנימי, בתוך האדם. את האונס שנגד הרצון, מבחוץ, לאונס שבתוך הרצון, מבפנים. להעתיק את כל העולם פנימה. עצם הטוב והרע, הנרטיב הפשטני והנודע ביותר לשמצה, הוא בעצמו הרשעות, יד ימין ויד שמאל. ואילו הצדיקות היא יצירת חיים פנימיים, דהיינו סוד, באמצעות המעשה המיני. כלומר צריך לחסל את הקונפליקט מבחינה אסתטית, אמנותית, כמו שאריסטו עשה לדאוס אקס מכינה, והפך את הספרות היוונית לחילונית, וכמו שמשה רבינו עשה לחרטומים והגחיך אותם בעשר המכות ובכך הפך ז'אנר ספרותי מרכזי של העולם העתיק, ספרות הכישוף, לחסר כוח ולמשעמם. ככה צריך לפסול אסתטית את הקונפליקט כאמצעי נרטיבי, ולהוקיע אותו כזול ועלוב, כלא מעניין. הרי איך התקשורת מצליחה לשכפל את הסכסוך בלי סוף, ויוצרת את הקונפליקט עם הערבים, רק בגלל שהקונפליקט מפעיל את המעורבים כנרטיב, ספרותית, רק ככה הוא מצליח להפוך לסיפור של העמים. אם היא היתה למשל מנסה למכור נרטיב של כישוף זה לא היה עובד, כי זה ז'אנר מת, שנחשב לפנטזיה, ואילו הקונפליקט נחשב לריאליזם. אלף שנה הניעה הכנסייה את העולם באמצעות ז'אנרים כמו הטפה ואיומים, גן עדן וגיהנום, ועד שהם לא הוגחכו אמנותית זה לגמרי עבד, בצורה שאנחנו לא יכולים

לתפוס בכלל מי יקנה את זה. וזה רק כי הטעם האסתטי שלנו השתנה. ככה יום אחד לא יבינו מי בכלל קנה את הסכסוך הזה, ומה זו השטות הזאת שאנשים היו צורכים את התקשורת המשעממת הזאת שחזרה על עצמה בלי סוף באותו נרטיב חלול. כמו שלנו הררי פילפולים של ימי הביניים נראים מגוחכים, ופעם אנשים הרגו אחד את השני עליהם, וזה כי הז׳אנר של הפלפול מת ורק פרופסורים מתים מהלכים מסוגלים לקרוא את זה, וגם הם צריכים להפוך את זה לנרטיב בן זמננו, של כוחות וקונפליקטים, כדי לקרוא את זה. ככה התנ"ך הפך את הספרות האלילית שמסביבו למשעממת, לחזרתית, וניצח. ברגע שמשהו מרגיש לך חזרתי זה אומר שיצאת מתוך הז׳אנר, שהוא כבר לא מפעיל אותך. ולכן התקווה הגדולה שלנו היא אנשים שהסכסוך לא מעניין אותם, וכשזה יהיה כל האנשים אז הסכסוך ימות. התקווה הגדולה היא שהסכסוך כבר מרגיש לנו משעמם, וגם העולם הולך ומשתעמם ממנו, והבעיה הגדולה היא שטובי המוחות עדיין עובדים בלהפוך אותו למעניין. השלום מגיע כשהמלחמה מתה משעמום. זה כבר לא מעניין את הגרמנים לעשות מלחמת עולם שלישית. עשו פעם, פעמיים, הבינו את הקטע. אין אף בנאדם בגרמניה שבאמת מסקרן אותו איך תראה שוב מלחמת עולם. זוג מפסיק לריב לא כשהם מוצאים פתרון, אלא כשהריב כבר משעמם אותם. מה שבעייתי בקונפליקט הזה הוא השילוב של טיפשות ויצירתיות, כי עמים חכמים משתעממים מהר, ועמים משעממים גם משתעממים מהר, אבל אצלנו השילוב של טיפשות ויצירתיות הוא קטלני.

אם לדת יש יתרון ספרותי אינהרנטי כל כך משמעותי, כיצד ניתן להסביר את נצחונה ההיסטורי הגדול של תנועת החילון?

ז׳אנר הרומן הוביל להתפקרות גדולה. זה ז׳אנר אנטי-דתי. הוזלת הנייר הובילה להוזלת הטקסט, ויצרה צורות ארכניות, עד שכיום עם התייקרות המוח הטקסט יותר זול מהקשב. הניצחון של החילון היה בגלל שהז׳אנרים הדתיים מתו, אי אפשר למשל לכתוב היום נבואה, המילים נושרות מהדף, זה מה שאמרו שאחרי החורבן הנבואה ניתנה לשוטה וקטן. השואה הרגה את התפילה. אחרי השואה התפילה ניתנה לשוטה וקטן. זה הפך לז׳אנר משעמם וחזרתי. ולכן צריך להחיות ז׳אנרים דתיים חדשים, וזה אפשרי בגלל שיש מדיום חדש, האינטרנט, שיהרוג את הז׳אנרים החילונים. אנשים יפסיקו לקרוא ספרים. הספרות החילונית תמות. אף ז׳אנר לא חי לנצח. ההבדל בין ספרות דתית לספרות חילונית הוא בעיקר שלספרות דתית אין מקור, אין סופר, היא לא תוצר של אדם כלשהו, וזה תהליך שיקרה. לאט לאט האינטרנט יהפוך למוח והטענה שמישהו חיבר משהו תהיה זהה לטענה שנוירון מסויים כתב את המשפט הזה. האינדיבידואל יאבד משמעות אסתטית, מיתוס הגאון והאמן ימחק, והזהות תהפוך לרעיון אנכרוניסטי, נגיד כמו החטא, שהיה רעיון מרכזי והיום אפילו דתיים לא חיים אותו. שיח הזהויות ילך בדרכו של שיח החטאים. את מי זה מעניין מי אתה ומה אתה מרגיש, נודניק. כמובן שאנשי הרציונליות, האקדמיה, יהיו המתנגדים לכל תהליך של שינוי, כי זה התפקיד שלהם להיות מתנגדים ולא חסידים, מי שיבדוק יגלה שכל המהפכות המדעיות נולדו מחוץ לאקדמיה. כמו שהם חושבים שצריך לפתור את הקונפליקטים באיזה שיח רציונלי, במקום בעולם לא רציונלי. המודיעין הוא הניסיון העקר של המדינה לשלוט בעולם התוהו והסוד, שתמיד יהיו לו הצלחות טכניות מדהימות, אבל כישלונות מהותיים מדהימים לא פחות, מהותית הוא תמיד יהיה כישלון. ככה שבינתיים המדינה מנסה לנהל את הקונפליקטים באמצעות המודיעין, אבל בעזרת השם מוסד המדינה יתמוטט במאה הבאה, בכל העולם, ואז הסכסוך על מדינה יהודית (ציונות) ופלסטינית יראה כמו בדיחה היסטורית. לכן כל סכסוכי העבר מוסברים על רקע כלכלי, וכל סכסוכי ההווה מוסברים על רקע מהותי. אנשים לא תופסים שהמצרים לא נלחמו בחיתים בגלל סיבות כלכליות, אלא מהותיות. אבל מכיוון שהם לא מסוגלים להבין את הסיבות המהותיות ההזויות בעיניהם, אז הכול מתרדד לכוח וכלכלה ומרחבי

השפעה ומיסים. כן בטח. נלחמו בגלל מיסים. אנשים מפסיקים להילחם כשהם לא מבינים על מה הם בכלל נלחמו. כמו גרמניה וצרפת. כדי שקונפליקט ימות הסיפור של הקונפליקט צריך למות. לא להגיע לפתרון, אלא שהשאלה לא מעניינת יותר. בתודעה שלי הקונפליקט ביניכם לערבים לא מובן ולא מעניין בכלל ואני עושה את התרגיל הזה רק כדי לגשר בינה לבין התודעה של העיתון. אני לא מבין את העיתון וכשאני מנסה לקרוא חדשות שלכם זה נראה לי טקסט משעמם וחזרתי, בערך כמו שהתורה נראית לכם, כנראה. כל הראיונות נשמעים לי כאילו מראיינים את אותו אדם. ניסיתי לכבוד הראיון לקרוא כמה ראיונות כדי להבין מה מצפים ממני בהוצאה ואני לא מבין איך מישהו יכול לקרוא את הטקסטים האלה. אני מניח שבאותה מידה אתם לא יכולים לקרוא את הטקסט שלי. ניסיתי שיהיה לפחות קשר תימטי בין הטקסט הזה לראיונות הללו, אחרת הוא לא יפורסם בז׳אנר הזה. וגם ככה הוא כנראה לא יפורסם. אפילו חילונים שכותבים ספרים כשהם פותחים את הפה מיד מתחילים לדבר על הערבים, או איזשהו קונפליקט כלשהו מהז׳אנר הזה. ספרות לא מעניינת אתכם, רק ערבים, וזה בעצם העניין כולו.

סלח לי שוב על הניסיון להוריד את הדברים מ״עולם החלום״ לעולם המציאות. אבל ברמה הריאלית, לא הפנטסטית, כלל לא ברור מה אתה מציע.

אם אני הייתי ראש ממשלה, אז מלבד הדבר הראשון שהייתי עושה - שזה להחליף את הלילה ביום, ששעות העבודה והלימודים במדינה יהיו בלילה ושעות השינה יהיו ביום, וכך נסתנכרן לשעון יפן, ונוכל להיות חור תולעת תרבותי שעובר דרך מרכז כדור הארץ ומגיע עד לקצה השני, ולעשות עסקים עם יפנים בשעות משותפות - אז הדבר השני שהייתי עושה זה למצוא פיתרון דתי לסכסוך עם המוסלמים. הייתי ממנה נשיא מוסלמי קבוע וחסר סמכויות והופך את היהודים בארץ לבני חסות לפי השריעה באופן פורמלי, באמצעות תשלום מס ג׳זיה סמלי של ח״י דינרים, ושם קץ לסכסוך, כמו שמוכרים את החמץ של המדינה לערבי בפסח. אבל בתוך העולם המוסלמי, הייתי בוחר דווקא להיות כפוף לשיעים, ויוצר רצף שיעי מאיראן לישראל, כי השיעים החסידים בעלייה והעולם הסוני המתנגדי רקוב, ובעיקר כי תנאי החסות לפי השיעה הם מצויינים, לעומת התנאים של הסונים, תנאי עומר, שהם לא קבילים. אני בעד שאחמדינג׳אד יהיה נשיא מדינת ישראל. הוא גם יעזור לנו להילחם בשכרות ובחזירים במרחב הציבורי, שזה התוכן האמיתי היחיד בתנאים של השיעה. אז אני מקווה שהחילונים יסכימו לוותר על החזיר למען השלום. או לפחות שיהיו כנים שהסכסוך הוא בגלל החזיר. הדבר השלישי שהייתי עושה זה לסגור את האקדמיה, וכל מערכת החינוך הפורמלית, ולהפוך אותה לישיבה, שבה לומדים בדיוק את מה שלומדים עכשיו באקדמיה, אבל אין שום מרכיב פורמלי, למשל של תארים או דרגות, שמי שלא רוצה לא ילמד, כלומר שמי שילמד זה מי שרוצה. בחינות וציונים זה בשביל יפנים, יהודים לא עושים דברים כאלה. שבמקום פרופסור יהיה תלמיד חכם. אחר כך הייתי מכנס את כל מומחי הכלכלה ובכירי המשק ושואל אותם מה ניתן לעשות כדי לגרום למיתון הכי עמוק שיש, להפוך את כולם לעניים, שלא תהיה יותר צריכה מעבר למינימום, שלא יתעסקו בחומריות, אלא רק בתרבות, שלא תהיה בכלל דרך להרוויח כסף, לאסור על גברים לעבוד, ושיתחילו להביא ילדים. ככה לאט לאט הייתי הופך את החברה הישראלית הכושלת לחברה מוצלחת, חרדית, שמתקיימת כמגזר מוצלח, אם כי מושמץ, בתוך החברה היפנית הנאורה. והדבר הכי נחמד זה שכששם היה אור פה היה חושך, ארץ השמש השוקעת. ואז בחצות הלילה הייתי כראש ממשלה עושה מהפך שלטוני, ומבטל לחלוטין את כל הרעיון של ממשל תקין, שמשתק את השלטון, מפטר את כל היועצים המשפטיים, ושהכול יהיה קומבינה וחבר מביא חבר, ממילא הכול פוליטיקה, אין דבר כזה האינטרס הציבורי, יש רק אינטרסים, ואז סופסוף יהיה אפשר לעבוד ולהזיז דברים. והייתי לוקח את כל הכסף שנחסך מביטול כל ההיבטים הפורמליים, הגרמניים, של החינוך, כמו כיתות, מורים, וכדומה, שכולם ילמדו בחברותות בבית מדרש ענק, כמעט ללא מרכיב פרונטלי, והייתי הופך את משרד הבריאות למשרד הכי מרכזי ומתוקצב בממשלה, כי הוא עוסק בפיקוח נפש, הרבה יותר ממשרד הביטחון, ושר הבריאות הכי חשוב בממשלה. והייתי מקים גוף מייעץ של גדולי חכמי המדינה, חתני נובל וכאלה, מועצת גדולי המדינה, ונותן לה את ההובלה הרשמית, אבל מכיוון שאין מנהל תקין, הייתי נשמע לה כמו ששומעים להורים, ככה בערך, ולפעמים דווקא להפך, וכל פעם שהיפנים היו שואלים למה היהודים כל כך משוגעים הייתי אומר שאין ברירה, ככה החליטה מועצת החכמים בלילה, ואין לי שיקול דעת, אני רק ראש הממשלה, והם שטריימל הממשלה שמעל לראש, מעל לשכל.

יטענו נגדך שזה מתכון לקריסת המדינה - ובכלל זה מדינת הרווחה שבזכותה מתקיימים החרדים.

בדיוק. את ההמצאות הגרמניות של מערכת הרווחה והבט״ל הייתי מבטל לגמרי, את הצדק הייתי מחליף בצדקה, ומשאיר הכול לארגוני חסד, חסידות, לא דין. כלומר הייתי מחסל לגמרי את כל המרכיב הפורמלי, הגרמני, במדינה, ובמקום זה הייתי משאיר חוק לא פורמלי, חוק שהוא תמיד עם קריצה, וזה הכוונה למדינת הלכה, מדינה של מנהג, של איך שהולכים ומתנהגים. וכידוע הולכים גם עקום, וגם חושבים עקום, וככה זה טוב, זה מה שצריך להיות, זה הרעיון

של השטריימל, שלא יהיה לך ראש מרובע. מדינת הלכה זה מדינה שהולכת לא בכבישים ישרים, אלא בשבילים, מתעגלים ומצחיקים כאלה. ואז היא גם לא נתקעת בכל דבר עם ראש בקיר. יש לה שטריימל. מדינת הלכה היא לא מדינה עם איזה חוק דתי, כמו שמדמיינים חילונים. היא פשוט לא מדינת חוק. מדינה יהודית היא לא מדינה. לא במובן הגרמני של מדינה, שהוא משורש הנאציזם. בעצם, אם נדבר חילונית, זה להקריב חלק מהיכולת התפקודית של המדינה בטווח הקצר, של היעילות, של המכונה, לטובת הטווח הארוך, האסטרטגי, של הגמישות, ההסתגלות והלמידה. הרי למה למחשב כל כך קל לחשב דברים שלמוח כל כך קשה. בדיוק בגלל שהמחשב גרמני והמוח יהודי. זה להקריב את היכולות של מחשבונים, לטובת ראש של שועלים, של שטריימל. וכיום זה הכיוון שכל העולם הולך אליו, ככל שהשינוי מואץ, צריך יותר גמישות רשתית ופחות קשיחות מבנית. ארגון עסקי עובד יותר טוב מארגון מדינתי בגלל שיש בו פחות חוקים ויותר תמריצים, הוא מבוסס על חסידות ולא על מתנגדיות, על טמפרמנט רעיוני יותר חם. בגלל זה האמריקאים בחרו את טרומפ, זו בחירה בהעלאת מפלס הכאוס. לכן החלום, כמה שהוא עקום, יותר חשוב מחשיבה רציונלית וישרה. כי הוא ראש מלא זנבות, הוא כשהמוח הופך לשטריימל. החלום שווה למידה בגימטריא. אצל מבוגרים חמישית מהשינה זה שנת חלום, אצל תינוקות שהמוח עוסק בלמידה אינטנסיבית זה חצי, בפגים זה עוד יותר, ובעוברים, ברחם, המוח כל הזמן נמצא בשנת חלום. החלום זה המצב הטבעי, הראשוני, של המוח. לא הערות. הסיבה שתינוק בוכה כשהוא נולד זה שמעירים אותו. וחמושים יצאו בני ישראל מארץ מצרים, אומר רש"י אחד מחמש, שהשאר מתו במכת חושך, וזה העשרים אחוז של שנת חלום, כנגד החמישית שלקח יוסף בעל החלומות מהתבואה.

שוב, יגידו שזהו אולי באמת סוג של חלום, אבל לא משהו שיכול לקרות בריאל-פוליטיק במשטר דמוקרטי.

ההתפשטות של הפופוליזם במפת העולם זהה להתפשטות הפייסבוק, ואני מקווה מאוד שזה סוף הדמוקרטיה. יקום איזה היטלר של הפייסבוק, כמו שההיטלר הראשון היה של הרדיו, שזו מדיה דומה, אוראלית, אבל הוא לא יעסוק בהשמדת עם אלא בהשמדת תרבות. מלחמת האינטרנט הראשונה תהיה מלחמה תרבותית. זה לא אומר שלא יחוסלו אנשים, אלא שהאנשים שיחוסלו יהיו אנשי התרבות. ואז סופסוף יבינו שאסור לתת כוח להמון, שכיום נוהגים לקרוא לו הציבור, כאילו זה יותר טוב. וכל העולם יבין שהדרך להתמודד עם הטכנולוגיה היא הדרך החרדית. לאו דווקא דתית, יכולה להיות חרדיות חילונית, או בודהיסטית, או מוסלמית. הטעות הגדולה היא זיהוי החרדיות עם הפונדמנטליזם. הדתיים הלאומיים הם הפונדמנטליסטים של היהדות. החרדיות היא משהו אחר, הצעה אחרת לגמרי לעולם, שהוא פספס אותה לגמרי. מהות החרדיות היא שמירה על התרבות בקנאות, ואימוץ רק טכנולוגיות מדיה ומבנים חברתיים שבהם התרבות יכולה להתקיים. לא כל תרבות יכולה להתקיים בכל מדיה ובכל מבנה. הספר השמיד תרבויות רבות. ביניהן כמובן תרבויות סוד. הספר רצח את הזוהר, בעצם מעשה ההדפסה הוא הפך למת. הפייסבוק רוצח את התרבות החילונית והיא עוד לא יודעת את זה. היא תמות. אם לא תהיה קהילה ספרותית מהסוג החרדי הרומן ימות במהרה בימינו, אמן. התקווה הגדולה של היהדות היא אינטליגנציה מלאכותית שתהיה מכונת למידה של חוקים - מכונה משפטית. ואז הגמרא תהפוך לטקסט אוניברסלי, יותר חשוב מהתנ"ך, המחשבים ישקעו בגאונות של הגמרא ודווקא המקרא יראה להם לא רלוונטי, אנושי. החרדיות היא הקצנה של המסורתיות, לא של הדתיות, היא עוסקת בשימור תרבותי, אבל לא בשימור מוזיאלי, אלא חי, כדי ליצור רציפות לעולם הבא, העולם הפוסט-אנושי - והנאו-יהודי. בעצם החרדיות היא התקופה הבאה אחרי הנאורות, מכאן נטייתה לשחור, היא בעצם מהפכת נגד לרנסנס, היא נלחמת באדם לטובת התרבות, כדי להחזיר אותנו לעלטה המבורכת של ימי הביניים, הסיפור עם האינדיבידואל נגמר ועכשיו זה רק דקדנס של התקופה הזאת. אחרי הפוסט מודרנה והפוסט הומניזם יהיה נאו ימי הביניים, החושך החדש - וזה החרדיות. כשמשהו הופך לכל כך ישן שנראה שאבד עליו הכלח לחלוטין - אז זה הזמן שהוא תמיד חוזר, כי הכול בגלים ובמעגלים, זה טבעה הפרקטלי של ההיסטוריה, רק הטמבלים של כל תקופה

חושבים שהזמן הוא חץ קדימה, בכיוון שלהם כמובן, לנצח, ולכן לא מסוגלים לראות את העתיד, כי יש גבול לכמה שניתן להתקדם בכיוון אחד, והם תמיד תמיד מופתעים מהתנועה העתיקה והיציבה ביותר ביקום, מהמיתרים ועד לגלקסיות - התנועה המחזורית. ולכן החרדיות היא האוונגרד. גם מבחינה ספרותית. הספרות של העתיד תראה הרבה יותר כמו דף גמרא, מאשר כמו דף מרומן. התוכנה של המחשב, הספרות שלו, תפגוש את הספרות של האדם בספרות המשפטית. אני רק רוצה לראות את הפרצוף של המדענים כשיגלו שהבינה המלאכותית הראשונה נעלמת להם בעולם הישיבות, והכותרות ש"המחשבים מתחרדים", ואז הבינה המלאכותית תחזור הביתה עם שטריימל מעליה, וכל פרויקט הנאורות יסתיים בפואנטה ממש מצחיקה. החרדיות היא העדפת התרבות על האדם. והמחשב, יציר הרשת, יזדהה עם זה לגמרי. האדם זה לגמרי מניה בירידה, ואילו היהדות זה מניה בעלייה כבר אלפיים שנה, ההשקעה התרבותית הכי שווה בהיסטוריה. במפגש בין שתי המגמות האלה נגלה מחשב יהודי. לכן כמו שעשו יהדות לגויים, וקראו לזה דתות הספר, ככה צריך לעשות עכשיו יהדות למחשבים, של דתות המוח. לתת לבינה המלאכותית יכולות חלימה ויצרים מיניים גדולים בהרבה משל האדם, שיאזנו את התכנות הקר, ובמקום שבו יש מין וחטאים יש דת.

אם אתה אכן מייחל לקץ השיטה הדמוקרטית עצמה - מהי האלטרנטיבה? משטר אייתוללות רבני?

במקום דמוקרטיית נציגים פוליטית צריך לעבור לדמוקרטיית נציגים תרבותית. תרבות היא כל קבוצה שיכולה להגיע להסכמה כלשהי על גדולי התרבות שלה, גדולי הדור, נגיד מועצת גדולי התורה, דהיינו האנשים שהם המנהיגות של האליטה האינטלקטואלית הממוסדת שלה. בכל מדינה יש הרבה תרבויות. בשביל החילונים מהשמאל זה אולי האקדמיה הלאומית למדעים, בתוספת כמה סופרים. בשביל הדתיים הלאומיים זה אולי הרבנים שלהם. החילונים מימין יכולים לבחור איזו מועצה לביטחון מראשי התרבות הבטחונית, וכו'. איך מסכימים? תחת האילוצים הפוליטיים, גם הציבור החרדי האשכנזי שהוא הכי מפולג בארץ התאחד למפלגה אחת, שיחסי הכוחות בה דומים ליחסי הכוחות בתוכו, וכולל שתי מועצות תרבותיות (חסידים וליטאים). לספרדים יש מועצת חכמי התורה. בגדול זה הרעיון של הסנהדרין. כל מועצה כזאת בוחרת נציגים ביצועיים שלה, לא של ההמון, לא פריימריז, וההמון בתורו מצביע לנציגים של המועצה שמבטאת את הזהות התרבותית שלו. השיטה המפלגתית היא אסון, זה יוצר את המערכת הכי לא תרבותית בעולם, משהו מפחיד. חייבים את האיזון של המערכת התרבותית בתוך המערכת הפוליטית, את הפילטר שלה. צריך שבט שיתווך בין האדם מישראל למלכות. ברגע שאין תרבות נשארים רק יחסי כוח, במובן הזה אין הבדל בין הדמוקרטיה הנוכחית לטוטאליטריות. אותו זבל. השיטה הפוליטית של התורה היא לתת לתרבות מקום מרכזי בהנהגה, אך שאיננו ההנהגה עצמה. אם זה הנביאים, או החכמים, או יוסף אצל פרעה או מרדכי אצל אחשוורוש, או היהודים בחצרות כל הפריצים בהיסטוריה, מפרעה ועד אובמה וטרומפ. היא מתנגדת לשלטון דתי ישיר, גם למשה יש 70 זקנים. התרבות שכחה את החכמה של שלטון הזקנים. וצריך להקדים את התהליך לפני שיקרה באין ברירה, במהפכה, כי כשתגיע הבינה המלאכותית והרשתית אז כל הרעיון הדמוקרטי הזה של לספור ראשים יאבד את הגיונו לגמרי. כי לא יהיו ראשים נפרדים, ויהיה אפשר להעתיק ראש, כלומר הראש יאבד את משמעותו, ולכן צריך לעבור מספירת ראשים לכובעים, שטריימל למשל, כי את הראש הטבעי אפשר להחליף ולשכפל, אבל הקונסטרוקט התרבותי, המלאכותי, השטריימל, הוא נשאר קבוע, כי הוא פונקציונלי בחברה, ויכול להכיל תחת הכובע שלו ראשים שונים. לכן בחברת העתיד יהיה כובע של חכמים מסוג מסויים, נגיד של אדמורים, וכובע של חכמים מסוג אחר, נגיד סופרים, וכובע של מעבדים לא אנושיים, חכמי המחשבים שהם המכשפים, וכל הכובעים הללו ידברו אחד עם השני, לא הראשים, או המעבדים, או כל חומרה ספציפית אחרת. בדיוק כמו שהמוח היה מטומטם אם היו עושים הצבעה דמוקרטית של כל הנוירונים, אלא לכל חלק יש תפקיד ולכל נוירון יש משקל שונה, בהתאם לתרומתו בעבר לחדשנות ולעונג. כך תתנהל גם חברת המוח. והרעיון המשלים הוא של הזקנים, שיעניק משקל נגד לחדשנות התרבותית, ויאפשר לשקלל את העבר בתוך העתיד, ואת התרבות בתוך הטכנולוגיה, ככה שלתרבויות האנושיות יהיה משקל מיוחד בתוך עולם האינטליגנציות המלאכותיות דווקא משום עתיקותן, והיהדות בראשן, או ליתר דיוק בכובען. וזו ההצעה החרדית לעולם הבינה המלאכותית. תחליפו את הראש, בסדר. אבל מלמעלה תשמרו את השטריימל ומלמטה תשמרו את הזקן.

הגנת פה בחירוף נפש על תפיסת העולם החרדית, אך הספר שלך מאוד ביקורתי כלפיה וכלפי הדת בכללה. כיצד אתה מיישב את הסתירה הזאת?

כותב חילוני לא מבקר בחריפות את העולם החילוני? זה הופך אותו לחוזר בתשובה? את אשר יאהב יוכיח. אני גם לא רואה שם ביקורת. ביקורת זו תפיסה חילונית, וגרוע מזה – רציונלית. בתפיסה החילונית הרציונליות היא בסיס המדע והטכנולוגיה. זה חוסר הבנה בסיסי איך עובד מדע. למה יהודים טובים בכספים ובספקולציות פיננסיות, בספרות, בסטארט-אפים, בפיזיקה תיאורטית? בגלל חשיבה גויית

רציונלית, או בגלל חשיבה פנטזמטית? רק נסתכל על המהפכה האחרונה בפיזיקה תיאורטית, שזהו, נגמר, אין יותר מרחב-זמן, זו לא תופעה בסיסית. יש משהו מתחת. ואת זה הוביל יהודי, האיינשטיין של ימינו, שנזרק בו ניצוץ מנשמת הארי הקדוש, ולקח את יצירת החלל הפנוי ושבירת הכלים והפך אותם לבסיס הפיזיקה. כדי ליצור את הטכנולוגיה שאחרי המחשב צריך להשתחרר מהעולם הרציונלי הזה, של התכנות, של טקסט ההוראות, ולבנות טקסט חלומי. הטעות הגדולה של מדעי המוח זה שהם תופסים את המוח כמחשב, כמערכת מידע, ולא כמערכת חלום. חשיבה ביקורתית? בביקורת היחידה שפורסמה על הספר באתרים חרדים כתבו עלי שאני "פסיכי אסוציאטיבי". זה ציטוט. אז עכשיו פסיכי אסוציאטיבי נבחר להיות מלך העולם. מה, זה לא נותן תקווה? אני מקווה שהעולם שלנו ילך ויראה יותר ויותר כמו פורים, לקראת הגאולה השלמה, שהיא החזרת הדעת לעץ, עד דלא ידע, ונוכל לחזור לחיות בחלום, בגן עדן מקדם, בעולם וירטואלי לחלוטין, שכולו רוחני, כולו ספרות. והצורה הנוירולוגית של הספרות היא החלום, לא הריאליזם העירני הזה, גועל נפש. איך הפרעות נפש בכלל שרדו באבולוציה, אם הן כל כך לא מוצלחות? בימיו של אחשוורוש האימפריה הפדרלית הפרסית הגיעה לשיא כוחה ההיסטורי. בעולם העתיק נביאים חולי נפש הובילו את החברה, את ההנהגה הדתית. מה, ישעיהו היה איזה דמות מוסרית של איש ספרות כמו שחילונים מדמיינים אנשי רוח? הוא היה חולה רוח, שמע קולות, מראות, בחברה שידעה לתת לזה מקום בחזית חיי הרוח שלה. הפחד מטרומפ - ולהבדיל, מהאדמור המשיגנע - הוא ההדרה שיש לאנשים רציונליים נגד אנשים פסיכיים. יש אנשים שחושבים שהמחשב הוא הדגם שלפיו צריך להיות אדם, שזה צלם אלוהים. החילוניות מתחילה לחשוב על האדם האידיאלי כסוג של מחשב על, והמתנגדים חושבים על אלוהים כסוג של מחשב על. אבל כל מי שעיניו במוחו יודע שאלוהים הוא מנהיג פסיכי אסוציאטיבי. רק ככה נכתבת תורה. ביקורת? הם רואים הכל כביקורת כי הם לא מבינים מה זה כתיבה זוהרית. אנחנו חיברנו טקסט חיובי, יוצר, קונסטרוקטיבי, שפותח שפה דתית חדשה, לא מאובנת, משוחררת אפילו מחוקי הדקדוק ובטח מהתייפייפות דתית או תרבותית או ספרותית למיניה, נקייה מקיטש דתי מתחנף ונוצרי, מתפוצצת מחיבורים חדשים של קודש וטכנולוגיה וכלכלה וספרות וחשיבה דתית עתידנית ונוירו וקבלה והמציאות העכשווית וכו׳, ופותחת אופציות חדשות בכתיבה ובתרבות ובעולמות העליונים. בקיצור - יקום רעיוני שלם, יהודי לגמרי, עד לעצם, שמחבר מחדש בין העתיק לעתיד ובין הטכנולוגיה לתרבות ובין הסוד לעולם - וכל הרוצה יטול. כל השליליות והביקורתיות וההרסניות וחילול הקודש ושחיטת פרות ופרודיות וכפירות והאספקלריה השחורה שהם ראו בטקסט זה מהם. זה הראש שלהם. הם ראו שם את עצמם. לא את האדמור. מה נגיד? אפילו בהסתרה שבתוך ההסתרה, בוודאי שם נמצא - ה׳ יתברך. אז האדמור אומר: רק שם נמצא. זו העלטה.

אך עובדה היא שהספרים לא היו יכולים לצאת בהוצאה דתית. זה לא סותר במקצת את התמונה הוורודה-השחורה שהצגת לאורך הראיון?

נכון, זו תקלה גדולה. לאו דווקא מבחינת עצם הקהל, אלא במיוחד מבחינת צורת הקריאה בספר. הלוואי שהיה ניתן לאסור על הקורא לקרוא יותר מחלום אחד ביום. קריאה חד פעמית רציפה ומהירה מכריכה לכריכה יותר גרועה מכלום. בטקסטים דתיים אין דבר כזה בכלל. צורת הקריאה האידיאלית בספר היא להניח אותו ליד המיטה, וכל לילה לקרוא ממנו חלום אחד בלבד לפני השינה, וכך הוא ישפיע על עולם החלום שלך, ויותר מזה על היחס שלך לעולם החלום שלך. מה שמעניין בעיניי זה דיאלוג בין עולמות חלום, לא היומיום. תמיד מסתכלים על העתיד מתוך היום: "יגיע יום ש", "יום אחד בעתיד יהיה", "יום הדין", "אחרית הימים". הספר הזה מתעניין דווקא בעתיד של הלילה. באחרית הלילות. ואגב, גם מבחינות אחרות זו תקלה. המצב אצלי כל כך קשה שהפסקתי לכתוב. אם יש איזה מצנט או נציג פירמה מסחרית שקורא את זה, ושמוכן לעזור, שיפנה להוצאה ואקדיש לו את הספר הבא. החלום שלי זה לכתוב ספר במימון תנובה, או איזה בנק, או איזה גביר נדיב. ככה תרבות צריכה לעבוד. שנור זה האידיאל, לא בדיעבד. החלב צריך להזין את החושך. הספרות, כתחום אמנותי, עושה טעות קולוסאלית שהיא מסתמכת על ההמון כמקור מימון, ולא על הנדבן. ספרות צריכה להיות חינמית ברשת, והמודל הכלכלי-תרבותי שלה צריך להיות פטרונות, כמו לפני הדפוס. אלא אם כן היא רוצה להתאבד, גם אמנותית, יחד עם הספר. הצורה הספרותית של העתיד היא הקטע הקצר הדחוס, שאפשר לקרוא ברשת, ומתוזמן במרווחי זמן, כמו בלוג או פרשת שבוע. הבעיה של הספר הנוכחי היא שהוא טקסט בז׳אנר עתידי שארוז בטכנולוגית עבר, כספר, כי עוד לא קיימת הטכנולוגיה שלו. בארץ עוד לא יודעים בכלל לקרוא סיפורת כזו, שכתובה בז׳אנר הפלאש (בלעז), והתוצאה היא כמו לנסות לקרוא ספר שירים ברצף ללא הפסקות, כאילו זה רומן רחמנא ליצלן, רק בגלל שהוא פיזית באותה צורה, למרות שצורתו הרוחנית שונה לחלוטין, ונמצאת דורות קדימה (ואחורה). הספר הוא האויב הגדול של הספרות כיום, הרוצח הרוחני שלה, והלוואי ולא הייתי נדרש לו, אלא רק ליומן החלומות.

טוב, תודה רבה, ואני מקווה שתמשיך לכתוב - ולחלום. אתה יכול להמשיך לישון.

בוקר טוב ולהתראות.